

„Tugev Eesti ühtses Euroopas”

Sotsiaaldemokraatide manifest Euroopa Parlamendi valimisteks

Euroopa Liit sai alguse kui demokraatlik rahuprojekt pärast kahte laastavat maailmasõda. Tänaseks on sellest saanud midagi palju enamat: ühtne turg koos rahaliidu ja Schengeniga, mille alusväärtustena austatakse jätkuvalt kaasamise, sallivuse, õigluse, solidaarsuse ja õigusriigi põhimõtteid.

Sotsiaaldemokraadid on alati toetanud ELi aluspõhimõtteid, mis on sätestatud Lissaboni lepingus ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas.

Euroopa riigid on ühiselt ehitanud üles mitmekesise rahvusriikide ühenduse, mis kaitseb nii meie eripärasid kui ka meie iseolemise õigust, seda nii suurtele kui ka väikestele rahvusriikidele, aga ka neile Euroopa rahvustele, kellel oma riik üldse puudub. Sotsiaaldemokraadid seisavad keeleliselt ja kultuuriliselt mitmekesise Euroopa eest, sest just see on nii meie rikkus kui ka tugevus.

Euroopalikuks alusväärtuseks on inimõiguste austamine ja kaitsmine, Euroopas ei tohi olla kohta sallimatusel ja viha õhutamisel. Sotsiaaldemokraadid seisavad otsustavalt vastu populistide mõtlematutele vihakõnedele ja tegevustele, mis alavääristavad inimesi nende rahvuse, soo, seksuaalse sättumuse, nahavärvi või vaadete pärast.

Peame oluliseks demokraatia ja üksteisemõistmisse edendamist, kaasates üha enam euroopasi otsustamisprotsessidesse, mis eeldab kodanike teadlikkuse tõstmist ja kodanikuühiskonna pidevat arendamist. Euroopa institutsioonid peavad seisma kõigi Euroopa inimeste eest.

Sotsiaaldemokraadid on veendumud, et tugev Euroopa Liit on Eestile vajalik nii julgeoleku ja rahu kui ka majanduse stabiilse arengu ning inimeste heaolu tagatisena. Eesti on tugev, kui Euroopa on avatud, võrdne ja turvaline.

Euroopa Liit on jätkusuutlik ja arenev siis, kui kõik liikmesriigid, nii suured kui ka väikesed, tunnevad, et nende huvidega on võrdsest arvestatud. Kui me osaleme asjatundlikult ja aktiivselt ühiste asjade otsustamises, siis kindlustame Eestile liitlased, kes meie huvisid kaitsevad.

Eesti näitas eesistujamaana oma võimekust täita Euroopa Liidu tasandil juhtrolli, mis andis hea kogemuse edaspidiseks tegevuseks Euroopa edendamisel.

Eesti esindajad Euroopa Parlamentis peavad igaüks seisma oma saadikurühmas Eesti mõjukuse kindlustamise eest. Sotsiaaldemokraadid on töestanud, et nad suudavad seda hästi. Euroopa

Parlamendi ühe suurema saadikurühmana annavad sotsiaaldemokraadid oma parima, et järgmisel viiel aastal suureneks maailmas Euroopa roll võitluses humanistlike väärustute, inimväärikuse, demokraatia ja õigusriigi, rahu ja turvalisuse ning jätkusuutliku keskkonnapolitiika eest.

Peame oluliseks demokraatia ja õigusriigi kaitset kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides, kus see on lõögi alla sattunud. Selleks tuleb jälgida arenguid Ungaris, Poolas ja Rumeenias jm ning vajadusel reageerida otsustavalt ühenduse aluspõhimõtete rikkumistele.

Eestist valitud sotsiaaldemokraatlikud Euroopa Parlamendi liikmed keskendavad oma jõupingutused kaheksale ülesandele:

Esiteks, Euroopa Liit peab jätkama jõupingutusi ja suunama jätkuvalt oma rahalisi vahendeid selleks, et Euroopas kahaneks oluliselt vaesus ning väheneks sotsiaalne ebavõrdsus vanade ja uute liikmesriikide vahel. Eli liikmesriike peab kõigis valdkondades ja tasanditel kohtlema võrdselt – reeglid peavad kehtima ühtmoodi kõigile. Euroopa Liidus ei tohi olla vaeseid riike, piirkondi ega rahvarühmi! Eesti on olnud teistele Euroopa Liidu liikmesriikidele eeskujuks oma perepoliitika ja lastetoetustega. Aga me vajame edaspidigi Euroopa tuge, et tuua vaesusest välja maapiirkondade elanikud, eakad, lapsed ja puuetega inimesed.

Teiseks, turvalisuse ja rahu säilitamine, võitlus terrorismiohu, vägivaldsete konfliktide ja rahvusvahelise õiguse rikkumiste vastu. Euroopa Liit peab suutma ohjeldada rahurikkujaid ja vägivallatsejaid ning kaitsta oma piire ja oma liikmesriikide suveräansust. Oleme kindlalt kõigi meetmete poolt, mis aitavad piirata Venemaa agressiivseid ambitsioone oma naabrite suhtes. Ootame Euroopa Parlamentilt toetust investeeringutele, mis tõhustavad Euroopa Liidu ja Venemaa vahelise piiri kaitset.

Kolmandaks, Euroopa Liit on eriti tähtis noortele, kes tahavad end täiendada välismaal ning hindavad kõrgelt võimalusi vabalt tegeleda ettevõtlusega, leida meelepäras tööd või müüa oma tooteid ja teenuseid teistes Euroopa Liidu riikides. Sotsiaaldemokraadid tahavad laiendada õpirände võimalusi ning seisavad selle eest, noored saaksid kasutada kõiki Euroopa Liidu kodanike õigusi ja võimalusi. Samuti tagame, et noortel oleksid kõik võimalused igal ajal Eestisse tagasi tulla.

Neljandaks, meie saadikud peavad oluliseks, et Euroopa sotsiaalõiguste sambas toodud põhimõtted rakenduksid kiiremini ellu ning muutuksid ELi lahutamatuks osaks. Õiglane

töötasu, ligipääs tervishoiuteenustele, elukestvale õppele, töö- ja eraelu tasakaalustamisele, soolisele võrdõiguslikkusele ja miinimumsissetulekule aitavad vähendada ebavõrdust ning regionaalseid erinevusi. Euroopa Liidust peavad kasu saama nii suured kui ka väikesed liikmesriigid.

Viendaks, Eesti põllumehed ootavad Euroopa Liidult õiglast põllumajanduspoliitikat, mis toetaks võrdselt kõikide liikmesriikide põllumeeste pingutusi. Sotsiaaldemokraadid on kindlalt seisnud selle eest, et kaoksid ära ebaõiglased erisused uute ja vanade liikmesriikide põllumajandustoetuste tasemetes. Eesti põllumehed väärivad Euroopa tuge samas mahus nagu meie põhjanaabrid. Sotsiaaldemokraadid Euroopa Parlamentis aitavad kvaliteetsel Eesti toidul vallutada Euroopa Liidu turgu.

Kuuendaks, Euroopa saab kliimamuutuste katastroofilist mõju pidurdada ainult ühiste pingutustega. Eesti sotsiaaldemokraadid toetavad Euroopa Liidu ühist keskkonnapolitiikat, seistes samas selle eest, et ühiseid reegleid kavandades arvestatakse paindlikumalt põhjapoolsete liikmesriikide loodusliku eripäraga. Peame eriti oluliseks, et Euroopa Liidu investeeringud annaksid oma panuse taastuvenergia osakaalu tõusu ning keskkonnasäästliku elektritranspordi ning jäätmevaba ringmajanduse arendamisse.

Seitsmendaks, Eesti on Euroopa Liidus tunnustatud kui e-riik, kellet õigustatult oodatakse eeskuju ja uusi ideid Euroopa ühtse digituru arendamiseks. Meil tuleb panustada sellesse, et Eesti ettevõtjatele avaneksid Euroopa Liidu digiteenuste turul laialdased võimalused. Samas tuleb hoolitseda ka selle eest, et digimajanduse, automatiserimise ja robotite võidakügis ei jäääks kaotajaks eesti keel ning Eesti inimeste sotsiaalsed õigused ja kodune turvatunne.

Kaheksandaks, Euroopa Parlament on ainulaadne organisatsioon, kus pidevalt suheldakse ning luuakse seadusandlust kõigi liikmesriikide keeltes. See on koht, kus õpitakse igapäevases koostöös hindama Euroopa kultuurilist mitmekesisust. Sotsiaaldemokraadid kasutavad Euroopa Parlamendi tribüuni selleks, et hoida kõrgel Eesti mainet, levitada Eesti kultuuri ja kasvatada usaldust Eesti riigi kui demokraatliku, toimeka ja innovaatilise partneri vastu, kes kaitseb kindlalt euroopalikke väärtsusi: rahu, koostööd, vabadust ja igaühe õigust inimväärsele elule.

SDE Euroopa Parlamendi 2019. a. valimiste manifest valdkondade lõikes

Sotsiaal- ja tööturupoliitika

Euroopa Liit peab suutma kaitsta oma kodanikke ohtude, sealhulgas vaesuse eest. Igal inimesel peab olema õigus tööl, väärikale elule, õiglasele palgale ja korralikule pensionile. Tugeva ühiskonna mõõduks on see, kuidas ta hoolitseb kõige nõrgemate eest. Laste vaesuses elamine mõjutab oluliselt nende tulevikku – täna seisab ligikaudu üks neljast lapsest Euroopas silmitsi vaesusriskiga. Seetõttu tahame viia ellu Euroopa Lapse Garantii, mis tagab igale lapsele juurdepääsu kvaliteetsele arstiabile, lastehoiule, haridusele, eluasemele ja toidule.

Võrdseid võimalusi ja tõhusamat kaitset vajavad puudega inimesed, kellest paljud elavad vaesuses. Puudega inimesed vajavad lisaks vaesust vähendavatele meetmetele teenuseid, mis soodustavad nende toimetulekut ja võimaldavad olla aktiivsed ühiskonnaliikmed. Selle eelduseks on kõigile ligipääsetav ja kvaliteetne haridus. Euroopa vajab tihedate sotsiaalsete turvavõrkudega tugevaid heaoluriike, mis aitavad neid inimesi, kes jäavad haigeks, kaotavad töö või on muul põhjusel tööturult tõrjutud.

Me peame kaitsuma tööjõu vaba liikumist kui Euroopa Liidu kodanike ühte põhiõigust. Elamisväärsete miinimumpalkade abil tagame Euroopas tervikuna palgavaesuse vähenemise. Õiglane palk tähendab ka võrdset palka võrdse töö eest, sõltumata töötaja muudest omadustest.

Samas peame vajalikuks peatada illegaalse renditööjõu kasutamine, mis toimub tööjõu vaba liikumise egiidi all. Tagame Euroopa Liidus jätkuvalt liikmesriikide töötajate vaba liikumise, kuid samas takistame Euroopa Liidu tööjõuturul ebasseadusliku välistööjõu kasutamist.

Selleks, et võrdsus tööturul tõeliselt realiseeruks, tuleb üle Euroopa luua nii meestele kui ka naistele paremad võimalused töö- ja eraelu tasakaalustamiseks. Euroopa vajab töökäsi, seega on oluline tuua tööturule puudega inimesed ja hoida tööturul eakaid. Selleks tuleb luua paindlikke ja toetavaid töökohti. Tahame, et töötajatel, kes kasutavad tööl erinevaid platvorme ja teisi digilahendusi, oleksid kindlad töö- ja sotsiaalõigused, et tööturul ei tekiks uut ebavõrdsust.

Euroopa välis-ja kaitsepoliitika

Euroopa Liit peab ka ülemaailmsel areenil jääma kindlaks oma väärustustele ja toetama maailmakorda, mis põhineb rahvusvahelisel õigusel ja kkokulepitud reeglitel, lähtudes EL globaalstrateegiast¹. Euroopa Liit omab kasvavat üleilmset rolli inimõiguste ja rahu eestkõnelejana, panustades arengukoostöösse, õigusriigi arengusse ning aidates ennetada konflikte ja vältida nende eskaleerumist.

Demokraatia, säastva arengu ja stabiilsuse edendamine väljaspool liikmesriikide piire on sotsiaaldemokraatidele oluline. Seetõttu toetame ühe EL edukaima poliitika jätkumist – Euroopa Liidu laienemist Lääne-Balkani riikidesse. Nõustume Euroopa Parlamendi ettepanekuga mitte jätkata liitumisläbirääkimisi Türgiga seni, kuni viimane hakkab uesti täitma Euroopa Liidu alusvärtusi. Samas toetame jätkuvalt Türgi ja ELi rändelepet ning kiidame Türgi südikust ligi nelja miljoni põgeniku majutamisel.

Tänu ELi välisteenistuse ja selle esinduste loomisele üle maailma on paremini esindatud meie kodanike huvid maailma erinevates nurkades. ELi välisesinduste võrgustikku peab tugevdama, milleks tuleb suurendada nii esinduste kui ka seal töötavate inimeste arvu.

Meie kohus on sõltumata asukohast toetada neid inimesi, kes võitlevad demokraatia, vabaduse ja inimõigustes eest ning diskrimineerimise ja okupatsioonide vastu. Samas peab EL käituma otsustavamalt olukordades, kus ei õnnestu läbirääkimiste teel ennetada sõjalist konflikti, mistõttu kannatavad ka süütud inimesed.

Peame kinni lubadusest investeerida 0,33% SKPst arenguabisse ning tugevdame oma partnerlust arengumaadega. Arenguabi eesmärk on aidata arengumaadel ise paremini hakkama saada, mitte panna nad saadavast abist sõltuma. EL võiks olla paindlikum abivajavate riikide kaupade importimise osas ning vähendama vajadusel nende kaitsetolle. Toetame pikajalist partnerlust Aafrikaga kaubanduse, arengukoostöö, diplomaatia, kaitse-, energia- ja kliimapoliitika vallas. Toetame arengukoostööpoliitikat, mis on kooskõlas ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030² eesmärkidega.

Sotsiaaldemokraadid seisavad Euroopa Liidu idapartnerluspoliitika tugevdamise eest. ELi ning idapartnerlusriikide vaheliste assotsiatsiooni- ja vabakaubanduslepingutega jätkamine aitab suhteid süvendada. Mõistame hukka kõik välised katsed sekkuda idapartnerlusriikide demokraatlikeesse valikutesse otsustada ise oma tuleviku üle. Seejuures peavad

¹ https://eeas.europa.eu/topics/eu-global-strategy_en

² https://www.riigikantselei.ee/sites/default/files/content-editors/Failid/SA_eesti/saastva_arengu_tegevuskava_2030_uro_et.pdf

idapartnerlusriigid ka ise suutma läbi viia piisavalt reforme ja vähendama korruptsiooni ning oligarhide mõjuvõimu.

Lõunapartnerluse riikidega peab Euroopa Liit ühelt poolt jätkama koostööd nende sotsiaalmajandusliku ja demokraatliku arengu nimel, teisalt ei tohi ära unustada, et mitmes riigis on endiselt võimal autoritaarsed režiimid. Samuti ei tohi unustada nende riikide suurt rolli illegaalse migratsiooni tõkestamises. Lähis-Ida rahuprotsessis toetame endiselt kahe riigi lahendust koos palestiinlaste enesemääramisõiguse ja turvalise Iisraeli riigiga.

Maailma suurriikide, nagu Hiina osas tuleb säilitada positiivne dialoog, aga samas peab neis suhetes lähtuma meie alusvärtustest.

Transatlantilised suhted nii vabakaubanduse kui ka kaitsekoostöö osas peavad edasi arenema ning tihenema, et maailmas oleks liberaalne demokraatia paremini kaitstud.

Naaberriigi Venemaa osas kinnitame üle Eesti pühendumist ELi ühisele seisukohale rakendada rahvusvahelist õigust rikkunud Venemaa suhtes sanktsioone. Samas mõistame Euroopa Liidu vajadust pidada Venemaaga dialoogi globaalsetes küsimustes.

Euroopa Liidu üks kõige suurem väärthus on see, et pärast teist maailmasõda on suudetud hoida liikmesriikide vahel rahu. Lisaks poliitilisele ja majanduslikule lõimumisele tuleb edaspidi suurendada ka julgeoleku -ja kaitsealast koostööd, et tagada rahu ja stabiilsus nii meie regioonis kui maailmas tervikuna. EL ei pea dubleerima NATO t ning looma uut EL armeed, kuid on igati mõistlik teha koostööd valdkondades, kus üheskoos on lihtsam ja see on vähem kulukas.

Turvalisus ja migratsioon

Eesti eesmärk on kindlustada Schengeni ala toimimine nii, et tagatud on isikute vaba liikumine ja samal ajal ka kõrge turvalisus. Eesti Vabariigis ehitatakse idapiir ehk Euroopa Liidu välispiir peab kujunema terves Euroopa Liidus standardiks. Meie eesmärk on Euroopa Liidu toel ehitada välja turvaline piir, mis võimaldab kõikide piiriületuste fikseerimise ning neile reageerimise. EL kaasrahastamisega suudaksime piiri välja ehitada kiiremini ning samas säästaksime raha Eesti riigieelarvest.

Selleks, et piiriäärsed liikmesriigid ei jäääks ELi välispiiri kaitsmisel üksi, toetame jätkuvalt välispiiri haldamise Euroopa agentuuri Frontex tugevdamist ning isikkoosseisu suurendamist

vähemalt 10 000 piirivalvurini. EL piirivalve tugevdamine ei tohiks aga tulla olemasolevate ressursside arvelt.

Vajalik on tõhustada infovahetust liikmesriikide julgeolekuteenistustega vahel ning tugevdada üleeuroopalist politsei ja piirivalve koostööd. Koostöö tõhustamine on oluline nii organiseeritud kuritegevuse kui ka terrorismikuritegude ennetamisel ja uurimisel. Sotsiaaldemokraadid peavad oluliseks ja toetavad ELi ühist tegevust võtluses vaenulike infooperatsioonide ja valeinformatsiooni levikuga.

Hübriid- ja küberrünnakud on saanud uueks reaalsuseks ning ohuks rahvusvahelisele, regionaalsele ja rahvuslikule julgeolekule. Küberjulgeolek ja -turvalisus on nüüdseks leidnud universaalse aktsepteerimist ning muutunud sise- ja välisjulgeoleku lahutamatuks osaks, kuna sellest sõltub nii riigi kui ka majanduse toimimine.

Oleme Eestisse toonud Euroopa Liidu IT agentuuri eu-LISA ning seame nüüd eesmärgiks kujundada see agentuur valdkondade üleseks IT ametiks. Näeme, et tulevikus haldab see amet kõiki Euroopa Liidu tasandi piirüleseid teenuseid ning suurendab oluliselt Eestis paiknevaid kõrge kvalifikatsiooniga töökohti.

Eesti ja Euroopa Liit vajavad tasakaalustatud rändepoliitikat. Sotsiaaldemokraadid tunnistavad, et ränne on reaalsus, mis toimub olenemata sellest, mis me sellest arvame. Inimesed vahetavad elukohta erinevatel põhjustel: pagulased, kes põgenevad sõja ja tagakiusamise eest; need, kes lähevad teise riiki õppima, tööle või abielluvad. Sotsiaaldemokraadid ei toeta illegaalset migratsiooni ning leiavad, et migratsiooniseadused peavad jäätma liikmesriikide pädevusse.

Samas on selge, et illegaalse migratsiooniga saab võidelda vaid üheskoos, vastutust jagades ja solidaarselt tegutsedes. Migratsiooniga tuleb tegeleda kõigil tasanditel, alustades ELi välispiiri valvamisest ning lõpetades koostöoga nende riikidega, mis on migratsiooni algpunktiks. Toetame regionaalse rändepunktide loomist väljaspool Euroopa Liitu. Nii ennetame survet liikmesriikidele ning tagame, et Eestisse saabuvad need inimesed, kes ka meie ühiskonda ja majandusse panustavad. Tööränne Eestisse peab arvestama meie tööturu vajaduste ja nõudmistega ning toetama majanduses tootlikkuse kasvu. Seejuures tuleb austada kõigi inimeste inimõigusi ning luua seaduslikele migrantidele võimalused Eestis kohanemiseks, õppimiseks, sealhulgas eesti keele ja kultuuri õppimiseks, ning töötamiseks.

Peame vajalikuks peatada tööjõu vaba liikumise egiidi all toimuv ebasseadusliku renditööjõu kaasamine Euroopa Liidu tööjõuturule. Tagame Euroopa Liidus jätkuvalt liikmesriikide töötajate vaba liikumise, kuid samas takistame ebasseaduslikku välistööjõu kasutamist.

Põllumajandus -ja kalanduspoliitika

Euroopa ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) peab tagama Euroopa piisava toiduga varustamise ja maapiirkondade majandusliku ning sotsiaalse jätkusuutlikkuse. Põllumajanduspoliitika kujundamisel on ääretult oluline eri liikmesriikide põllumajandustootjate võrdne kohtlemine. Põllumajanduses peavad kehtima võrdsed otsetoetused kõikide liikmesriikide põllumeestele. Samas ei tohi ELi uuel eelarveperioodil riigisisesed põllumajandustoetused erineda oluliselt ELi keskmisest – see välistab ebausa konkurentsit.

ELi ühine põllumajanduspoliitika peab looma võrdsed konkurentsitingimused, aga teisalt olema piisavalt paindlik, et iga liikmesriik saaks teostada endale sobivat ja võimalikult mõistlikku põllumajandus- ja maaelupoliitikat. Toetame Leader-programmi³ lähenemist, kus kohalikud inimesed on enam kaasatud neid puudutavate otsuste langetamisse.

ÜPP on üks kesksemaid ELi poliitikaid, moodustades ligikaudu 40% ühenduse eelarvest. Euroopa Liidu kodanikel on õigustatud ootus saada oma põllumajandustootjatelt kvaliteetset toitu, mille tootmisel järgitakse keskkonnanoudeid. Selleks peab Euroopa jätkama pingutusi, et toota puhtaid toiduaineid. Kahjulike taimekaitsvahendite kasutamist tuleb oluliselt piirata. Euroopa kemikaalide ja toiduohutuse agentuuridel on siin oluline roll anda tagasi adekvaatset ja teaduslikult põhjendatud tagasisidet põllumajanduses kasutatavate kemikaalide kohta.

Peame oluliseks mahepõllumajanduse edendamist. Selleks tuleb tootmist rohkem suunata rakendama ökoloogiliselt jätkusuutlikke tehnoloogiaid.

Põllumeeste sissetulekute suurendamiseks on väga oluline nende positsiooni tugevdamine tarneahelas ja ühisteglevus. Euroopa Parlamendis kinnituse saanud ja sotsiaaldemokraatide algatatud ebaausate kaubandustavade direktiiv⁴ ja selle elluviimine loob selleks heaks aluse.

Kalanduspoliitikas toetame kalavarude jätkusuutlikku majandamist, et ka tulevastele põlvedel oleks kala, mida püüda ning mis tagaks neile väärilise sissetuleku. Järgmise ühise kalanduspoliitika (ÜKP) reformi käigus toetame püügivõimsusel põhineva varude majandamise skeemi asendamist individuaalsete ülekantavate püügivõimaluste skeemiga.

³ <http://www.pria.ee/et/toetused/valdkond/leader/>

⁴ http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0309_ET.html?redirect

Eurootoetuste ja kalapüügilubade andmisel tuleb arvestada pärandkultuuri kaitsmisega ning eelistada rannarahvast, et piirkonnas säiliksid traditsioonid ja töökohad. Toetame kogukonna juhitud ja arenguabi toel ellu viidavaid algatusi ranna- ja sisevetel.

Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist makstavate toetuste fookus peab jäätma ühise kalanduspoliitika eesmärkide saavutamisele. Siin on oluline roll kontrollitegevuste jätkuval toetamisel.

Kalandussektori arendamise ja ressursi jätkusuutliku majandamise nimel tuleb igati toetada innovaatiliste lahenduste kasutusele võtmist.

Ühtekuuluvuspoliitika

Ühtekuuluvuspoliitika on oma erinevate meetmete ja fondide kaudu üheks Euroopa majanduse edendamise ja sotsiaalse sidususe alustalaks. Sotsiaaldemokraadid peavad oluliseks, et uuel eelarveperioodil suunatakse vahendid ennekõike inimestesse, mitte pelgalt betooni. Euroopa Sotsiaalfondi⁵ roll ja vahendid peavad suurenema, arvestades siin sotsiaaldemokraatide algatusel 2017. aastal loodud Euroopa sotsiaalõiguste samba⁶ loomist ning selles sätestatud eesmärkide täitmist.

Euroopa tööjõuturul valitsevaid probleeme ja uusi väljakutseid arvesse võttes tuleb senisest enam rõhku panna inimeste ümberõppele ning selle kvaliteedi parandamisele. Euroopa toetused tuleks suunata ennekõike sinna, kus vajadus on kõige suurem ning kus edendataks innovatsioon, mis looks tasuvamaid töökohti.

Euroopa Liidus ei tohiks olla ääremaid: hea ühenduvus piirkondade ja liikmesriikide vahel, kiire internet ning stabiilne elektriühendus peavad olema tagatud igal pool. Olukord, kus mõned liikmesriigid nagu Baltimaad on endiselt ühenduste mõttes justkui ülejää nud Euroopast ära lõigatud, ei ole normaalne. Seetõttu tuleks säilitada ja võimalusel ka suurendada üleeuroopaliste projektide, näiteks Rail Balticu osakaalu ja rahastamist. Seisame selle eest, et Rail Balticut rahastatakse 85% ulatuses EL vahenditest.

Euroopa raha efektiivsemaks ja eesmärgipärasemaks kasutamiseks tuleb otsustamisse enam kaasata kogukondade esindajad ning jätkata seni edukaks osutunud kogukonda kaasavate

⁵ <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=35&langId=et>

⁶ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_et

lahendustega. Toetame kõigi otsuste tegemist inimesele kõige lähemal tasandil. Samas tuleb tagada lähimuspõhimõtte ehk subsidiaarsuse austamine valdkondades, kus on põhjendatud otsuste langetamine liikmesriikide tasemel. Euroopa Liit peab olema suur suurtes asjades ja mitte tegelema pisiasjade ülereguleerimisega.

Majandus ja maksupoliitika

Euroopa majanduspoliitika aluseks peab olema avatus, inimeste, teenuste, kapitali ja kaupade vaba liikumine ühenduse sees.

Sotsiaaldemokraadid seavad majanduspoliitikas esikohale kõrge lisandväärtusega töökohtade loomise. Nii Euroopa kui ka Eesti konkurentsieelis võrreldes muu maailmaga ei saa peituda väikestes tööjöukuludes, vaid toodete ja teenuste kõrgemas lisandväärtuses. See eeldab investeeringist inimvarasse ja innovatsiooni, tihedamat omavahelist koostööd ning ressursside säastvat ja kestlikku kasutamist. Suuremat tähelepanu tuleb pöörata väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete arengule.

Oluline on parandada teenuste vaba liikumist, mis võimaldaks tarbida kvaliteetsemat ning soodsamat teenust, sõltumata sellest, millisest liikmesriigist seda ostetakse. Peame tähtsaks ühtse siseturu edasiarendamist, mis on oluline kogu Euroopale, aga ka väikesele ja avatud majandusega Eestile.

Euroopa vajab veelgi kiiremat ja ühtsemat digitaalset arengut nii tööstuses kui teenustes ning neid arenguid tuleb rakendada meid edasiviiva jõuna. Euroopa vajab digirevolutsiooni, mille keskmes on digitaalne ühtne turg. Euroopa Liidu investeeringute raskuskese peab seetõttu olema ennekõike panustumine hariduse, teaduse ja innovatsiooni arengusse.

Digiühiskonna ja digitaalsete teenuste arengu juures kanname hoolt selle eest, et programmid ja masinad ei hakkaks dikteerima valikuid ja otsuseid. Toetame interneti ja digitehnoloogia vastutustundlikku arengut ja kasutamist ning selleteemalist laiemat debatti ühiskonnas.

Selge on, et paljude sotsiaaldemokraatide eesmärkide elluviimise eeltingimuseks on tugev Euroopa Liidu eelarve. See on vajalik selleks, et luua võrdsem Euroopa, kus erinevate riikide ja piirkondade majanduslikud erinevused oleksid võimalikult väikesed. Toetame ELi iseseisvat eelarvet, mis ei sõltuks ainult liikmesriikide sissemaksetest. Sellise eelarve tulu saaks

moodustada üleeuroopalistest maksudest, näiteks spekulatiivsete finantstehingute maksustamisest..

Majanduskriisiide välimiseks ja nende mõju pehmendamiseks on oluline rakendada ühtseid reegleid nii liikmesriikide eelarvepoliitikale kui ka pangandussektorile ning luua puhvrid abivajajate toetamiseks. Rakendame ühtseid reegleid pankadele, mis sealhulgas puudutavad nii kohustusliku kriisireservi kogumist kui üleeuroopalist järelevalvet. Toetame finants- ja pangandussektorite reeglite muutmist nii, et kurjategijad ei saaks meie pankasid ära kasutada rahapesuks.

Keskkonnapolitiika

Selleks, et peatada Euroopa ja terve planeedi kliimasoojenemisest tulenev elukeskkonna halvenemine, tuleb järgida ja rakendada 2015. aasta ÜRO Pariisi kliimaleppes⁷ püstitatud eesmärke. Kliima soojenemine tuleb hoida selgelt alla 1,5 °C, mis nõuab kasvuhoonegaaside olulist vähendamist. Mõistagi ei olene püstitatud eesmärkide täitmine ainult Euroopa Liidust, kuid Euroopa peab siin olema teenäitajaks ning mõjutama kõiki teisi riike.

Suurendame Euroopa Liidu kliimaambitsioone kooskõlas Pariisi leppega ja kliimamuutuste viimaste teadusuuringutega. Euroopa peab olema üks juhtivaid taastuvenergia kasutajaid ja saama hiljemalt 2050. aastaks kliimanutraalseks. Sellest lähtuvalt tuleb seada ambitsoonikad, ent samas realistikud eesmärgid taastuvenergia ja energiasäästu saavutamiseks 2030. ja 2040. aastaks.

Euroopa peab kaitsma bioloogilist mitmekesisust nii meie mandril kui ka üle kogu maakera ning peatama reostamise. Meie nägemus ühendab planeedi kaitsmise meie kodanike huvidega: puhas õhk, puhas vesi, puhas energia ja kvaliteetne toit peavad olema kõigile kättesaadavad. ELi liikmesriigid peavad tagama, et maakasutusest, maakasutuse muutumisest või metsandusest tulenevaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid tasakaalustab vähemalt samaväärne süsinikdioksiidi eemaldamine atmosfäärist.

Euroopa Liidu põllumajanduspoliitika reform peab vastama uutele ühiskondlikele nõudmistele, kaasa arvatud jätkusuutlikud tootmismeetodid, parem toit, toidu raiškamise vähendamine, parem loomade heaolu, kliimakaitse ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamine.

⁷ https://www.envir.ee/sites/default/files/pariisi_kokkulepe_eesti_k.pdf

Oleme seisukohal, et Euroopa Liit peab jätkuvalt tegema ühiseid pingutusi ning seadma pikaajalised eesmärgid jäätmete, jääkreostuse ja reostuskoormuse vähendamise nii vee, maavarade, energiate ja transpordi, metsanduse, kalanduse ja jahinduse kui ka maaistike ja looduse mitmekesisuse vallas.

EL peab jõulisel edendama ringmajandust. Loobuda tuleb ühekordsetest plasttoodetest, mis reostavad keskkonda ja mida on edukalt võimalik asendada kestlikemate alternatiividega. 2030. aastaks peaksid kõik plastpakendid olema ringlussevõetavad. Ette tuleb näha meetmed plasti ringlussevõtu parandamiseks, plastikjäätmete ja prügi vähendamiseks, investeeringuteks innovatsiooni ja rakendada globaalseid meetmeid plastprügi ja muu prügi vähendamiseks. Ellu tuleb viia EL ringmajanduse paketi meetmed.

Läänemerel on ökoloogiliselt ainulaadne ja inimtegevusest põhjustatud keskkonnamõjude suhtes väga tundlik. Läänemere kaitset korraldavad Läänemere-äärsed riigid koostöös. Peame suurendama keskkonnareostuse tõrjumise võimekust ja süvendama rahvusvahelist keskkonnaalast koostööd. Eesmärgiks on kogu Läänemerel katva kontrollsüsteemi loomine, mille kaudu oleks võimalik kontrollida jäätmete olemasolu laevadel ja reguleerida nende üleandmist sadamates.

Sooline võrdõiguslikkus

Sotsiaaldemokraadid seisavad järjekindlalt inimõiguste ja põhiõiguste eest nii Euroopas kui ka Eestis. Peame oluliseks kaasalöömist Euroopa sotsiaaldemokraatide visas võtluses naiste õiguste eest. Naiste õigused on inimõigused. Naiste osalus poliitikas peab suurenema kõikjal Euroopa Liidus. Eestiga seostub jätkuvalt Euroopa Liidu sügavaim sooline palgalõhe. Kui ELi keskmise sooline palgalõhe on Eurostati järgi 16%, siis Eestis on see näitaja 25,6%. Meie eesmärk on võrdse võrdse töö eest võrdne palk. Naiste majanduslik sõltumatus on üks sotsiaaldemokraatide põhiväärtusi. Muudame palgad läbipaistvaks, et naised saaksid võrdse või võrdväärse töö eest meestega võrdset tasu. Tagame, et tööle võtmise protsess Euroopa Liidus oleks läbipaistev ja palgad töökuulutustes avalikud. See aitab kaasa soolise palgalõhe vähinemisele.

Eesti on naistevastase vägivalla vastu võitlemise raamdokumendi, nn Istanbuli konventsiooni⁸ ratifitseerinud. Et vähendada lähisuhtevägivalda, tagame ohvritele kohese kriisiabi ja igakülgse

⁸ <https://rm.coe.int/1680464e70>

toetuse vägivallaringist pääsemiseks. Arendame ohvisõbralikuma kriminaalmenetluse läbiviimist. Eritähelepanu pöörame selles vallas eakatele naistele. Vägivallatsejatele tagame nende vägivaldse käitumise muutmiseks sekkumisprogrammid. Võitleme virtuaalvägivallaga, sest näeme küberkiusamises ja -ahistamises soolise diskrimineerimise kaasaegset vormi.

Naiste osalus poliitika- ja ettevõtlusotsuste tegemisel peab kasvama. Muudame üle Euroopa pariteetsuspõhimõtte valitavates organites reegliks. Toetame Euroopa Komisjoni algatust, et riigiettevõtete juhtkondades ei tohi mõlemat sugupoolt olla esindatud mitte vähem kui 40%. Pooldame vastava eurodirektiivi vastuvõtmist.

Noortepoliitika

Noorte paremad tulevikuväljavaated tugevdavad kogu ühiskonda. Peame jõustama noori ning andma neile õiged oskused, et tulla toime konkurentsirohkkel tööturul. Selleks, et noored saaksid kujundada omaenda tulevikku ja kujuneksid aktiivseteks kodanikeks, peame tagama võrdsed võimalused kõikidele noortele. Noortepoliitika kujundamisel ja otsuste tegemisel tuleb ka rohkem noori kaasata.

Igal lapsel peab olema juurdepääs kvaliteetsele tervishoiule, haridusele, eluasemele ja toidule. Selle tagamiseks rakendame Euroopa Lastegarantiid⁹, mis võimaldaks meil kõigile lastele Euroopa Liidus pakkuda korralikke elutingimusi. Lapsevanemate sissetulek ei tohiks olla noorte arenguteel takistuseks. Peame ühiskonnana võimaldamama igaühele võrdsema stardipositsiooni.

Jätkame Noortegarantii¹⁰ toetamist ja laiendamist, et kõik alla 25-aastased noored saaksid kvaliteetse tööpakkumise, jätkuõpppe võimaluse, õpipoisiõpppe või praktikapakkumise neli kuud pärast töötuks jäämist või haridussüsteemist lahkumist.

Jätkame Erasmus+¹¹ programmi toetamist ja tõhustamist. Peame tagama, et Erasmus+ programmist võiksid kasu saada kõik noored, hoolimata nende sotsiaalsest taustast.

⁹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1428&langId=et>

¹⁰ <https://www.sm.ee/et/noortegarantii>

¹¹ <http://adm.archimedes.ee/erasmusplus/programmist/>

Üliõpilasvahetuse populariseerimine ja tugevdamine aitab noortel laiendada silmaringi, kogeda teisi kultuure ning õppida uusi keeli.